

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-58-91>

УДК 658.5

Антонюк Оксана Іванівна

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, обліку та аудиту,
Університет економіки і підприємництва
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-9134-2956>

Хома Дмитро Михайлович

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, обліку та аудиту,
Університет економіки і підприємництва
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2298-8705>

Oksana Antonyuk, Dmutro Khoma

University of Economics and Entrepreneurship

**СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ
ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА
В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ****MODERN APPROACHES TO ASSESSING
THE FINANCIAL CONDITION OF AN ENTERPRISE
IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION**

Анотація. Стаття присвячена комплексному дослідженню трансформації підходів до оцінки фінансового стану підприємства в умовах активного розвитку цифрової економіки. У дослідженні систематизовано ключові цифрові рішення, які формують нову архітектуру фінансового аналізу. Розкрито їх роль у забезпеченні безперервного моніторингу фінансових показників, підвищенні точності аналітичних розрахунків. Окремий блок дослідження присвячено визначенню переваг і обмежень використання цифрових інструментів у системі оцінки фінансового стану підприємства. Обґрунтовано, що синергія цифрових аналітичних систем і стратегічного фінансового управління створює умови для підвищення адаптивності підприємств до зовнішніх викликів, зміцнення їх фінансової стійкості та формування довгострокових конкурентних переваг. Зроблено висновок, що цифрова трансформація фінансового аналізу є не лише технологічним оновленням, а й концептуальною зміною парадигми управління фінансовими ресурсами підприємства.

Ключові слова: цифрова трансформація, фінансовий стан підприємства, фінансовий аналіз, блокчейн-технології; хмарні аналітичні платформи, бізнес-аналітика, фінансова стійкість, управління фінансовими ризиками.

Summary. The article is devoted to a comprehensive study of the transformation of approaches to assessing the financial condition of an enterprise in the context of the active development of the digital economy and increased macroeconomic instability. The study systematizes key digital solutions that form a new architecture of financial analysis, in particular automated information systems, business analytics tools, big data technologies (Big Data), artificial intelligence and machine learning algorithms, blockchain platforms, as well as cloud services for processing and storing information. Their role in ensuring continuous monitoring of financial indicators, increasing the accuracy of analytical calculations, forming scenario development models and early detection of potential financial risks is revealed. Attention is focused on the fact that digitalization is changing the nature of financial analysis – from retrospective statement of performance results to preventive management of financial processes based on predictive algorithms. A separate block of the study is devoted to determining the advantages and limitations of using digital tools in the system for assessing the financial condition of an enterprise. Among the key advantages are the automation of accounting and analytical procedures, reducing the time for preparing management reporting, integrating data from various sources, increasing the transparency of financial transactions and reducing the risk of information manipulation. At the same time, it was found that the implementation of digital solutions is accompanied by a number of problems, in particular significant financial costs, risks of cyber threats, insufficient level of digital competence of personnel and the need to improve the regulatory and legal support of digital processes. It is substantiated that the synergy of digital analytical systems and strategic financial management creates conditions for increasing the adaptability of enterprises to external challenges, strengthening their financial

stability and forming long-term competitive advantages. It is concluded that the digital transformation of financial analysis is not only a technological update, but also a conceptual change in the paradigm of managing the financial resources of the enterprise.

Keywords: digital transformation, financial health of the enterprise, financial analysis, blockchain technologies; cloud analytical platforms, business analytics, financial sustainability, financial risk management.

Постановка проблеми. Раціональне здійснення господарської діяльності неможливе без регулярної, науково обґрунтованої та оперативної оцінки фінансового становища підприємства. Отримані результати такої оцінки слугують важливою інформаційною базою для прийняття управлінських рішень, спрямованих як на розвиток окремих видів діяльності, так і на підтримання стабільності функціонування підприємства загалом. На сучасному етапі розвитку економічної теорії використовується різноманітний і систематизований інструментарій аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання. Він включає формалізовані та неформалізовані методи, а також графічні, математичні, коефіцієнтні підходи й аналітичні моделі, застосування яких у комплексі дає змогу здійснювати повну та об'єктивну оцінку фінансового стану підприємства.

Водночас цифрові технології, на відміну від традиційних методів обліку, забезпечують оперативний збір, оброблення й аналіз інформації в режимі реального часу. Це створює можливість для більш швидкого коригування фінансової політики, уточнення бюджетних показників, перегляду прогнозів і передбачення можливих ризиків на основі аналізу ринкових даних, економічних показників та поведінкових характеристик споживачів. Автоматизовані інформаційні системи дозволяють не лише підвищити швидкість обробки фінансових даних, але й своєчасно формувати прогнозні розрахунки, що має особливе значення в умовах динамічних змін зовнішнього середовища. Використання цифрових рішень відкриває нові можливості для вдосконалення зазначених процесів, що зумовлює актуальність дослідження цієї проблематики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні й прикладні питання оцінювання фінансового стану підприємств в умовах цифровізації економіки розглянуто у наукових працях таких дослідників, як І.І. Демко, В.М. Івахненко, М.Я. Коробов, М.В. Кужельний, Л.А. Лахтіонова [3, с. 112], Є.В. Мних, В.М. Опарін, Т.В. Романенко та інші. Вагомий внесок у формування теоретико-методичних засад фінансового аналізу здійснили також І.О. Бланк [1, с. 95], А.М. Поддєрьогін [5], О.О. Терещенко [9, с. 84], М.Г. Чумаченко, А.Д. Шеремет та інші науковці. Разом із тим, попри значний науковий доробок у цій сфері, окремі методичні та організаційні питання аналізу фінансового стану підприємств залишаються недостатньо опрацьованими та потребують подальшого наукового обґрунтування.

Метою дослідження є вивчення впливу процесів цифрової трансформації на сучасні підходи до оцінювання фінансового стану підприємства в умовах нестійкого економічного середовища, а також визначення переваг і обмежень використання цифрових інструментів фінансового аналізу. Основними завданнями дослідження є дослідження впливу цифрових технологій на методи оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання та, на основі виявлених переваг їх застосування, розроблення практичних рекомендацій щодо використання аналітичних засобів для прогнозування ризиків і підвищення ефективності управління фінансовим станом підприємств за допомогою цифрових систем.

Наукова новизна проведеного дослідження полягає у розвитку теоретичних положень і вдосконаленні практичних підходів до оцінювання та управління фінансовим станом підприємства в умовах цифровізації економіки, зокрема за умов підвищеної мінливості ринкового середовища, із застосуванням сучасних цифрових технологій та аналітичних інструментів.

Вклад основного матеріалу дослідження. Ефективна господарська діяльність підприємства потребує регулярного та обґрунтованого дослідження його фінансового стану, що має здійснюватися системно й оперативно. Підсумки такого аналізу формують інформаційну основу для прийняття управлінських рішень, спрямованих як на вдосконалення окремих напрямів діяльності, так і на забезпечення стабільності функціонування підприємства загалом. Доцільність і результативність управлінських дій значною мірою залежать від правильності вибору методичних підходів до фінансової оцінки та достовірності інтерпретації отриманих аналітичних даних. Методика фінансового аналізу передбачає комплексне використання взаємопов'язаних напрямів, серед яких провідне місце займають дослідження формування та зміни прибутку і показників рентабельності, оцінювання фінансового стану підприємства, а також визначення рівня ефективності його фінансово-господарської діяльності. Узгоджене застосування зазначених напрямів дає змогу сформулювати цілісне уявлення про фінансові результати та потенційні можливості розвитку підприємства.

Поширення процесів цифровізації економіки обумовлює необхідність модернізації традиційних підходів до фінансового аналізу шляхом їх поєднання із сучасними цифровими рішеннями. Використання інтегрованих аналітичних моде-

лей, що базуються на синтезі класичних методів і новітніх інформаційних технологій, сприяє підвищенню достовірності розрахунків, оперативності отримання необхідної інформації та більш повному охопленню аспектів фінансової діяльності суб'єктів господарювання [6].

Застосування цифрових технологій у фінансовому аналізі орієнтоване на автоматизацію інформаційних процесів, розширення аналітичного інструментарію, зменшення впливу людського чинника та створення інформаційної основи для прогнозування майбутніх фінансових результатів. Серед найбільш поширених сучасних технологічних рішень, що використовуються при оцінюванні фінансового стану підприємств, можна виокремити автоматизовані інформаційні системи, технології обробки великих масивів даних (Big Data), інструменти штучного інтелекту, блокчейн-технології, а також хмарні сервіси обробки даних і системи бізнес-аналітики. Характеристика основних цифрових засобів фінансового аналізу та їх функціональних можливостей наведена на рис. 1.

Ключову роль у цифровому середовищі фінансового аналізу відіграють автоматизовані системи накопичення та оброблення фінансо-

вої інформації. Вони забезпечують узгодження даних із різноманітних джерел, зокрема систем бухгалтерського обліку, управлінської звітності, банківських операцій і договірних відносин підприємства. Використання таких систем дозволяє організувати безперервний процес формування аналітичної інформації з мінімальним залученням людських ресурсів. У результаті створюються умови для переходу від епізодичного проведення фінансового аналізу до постійного спостереження за фінансовим станом підприємства, що набуває особливого значення в умовах нестабільності економічного середовища [7, с. 274].

Вагоме значення у розвитку сучасних підходів до фінансового аналізу мають технології великих даних, які дозволяють працювати з масштабними інформаційними потоками, що характеризуються значним обсягом, різноманітністю структури та високою швидкістю оновлення. Використання Big Data у фінансово-аналітичних дослідженнях надає можливість враховувати поряд із традиційними фінансовими показниками також численні нефінансові чинники, які можуть впливати на рівень фінансової стійкості та загальний фінансовий стан підприємства.

Рисунок 1 – Можливості застосування цифрових інструментів у сфері фінансового аналізу

Джерело: побудовано авторами

Застосування технологій великих даних надає фінансовому аналізу стратегічної спрямованості, оскільки створює можливість розробляти обґрунтовані прогнози та альтернативні сценарії розвитку підприємства з урахуванням сукупного впливу як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Поняття Big Data охоплює значні обсяги різноманітної інформації – структурованої та неструктурованої – що формується підприємствами, установами й користувачами у процесі їх діяльності.

Особливе місце серед сучасних цифрових засобів фінансового аналізу посідають технології штучного інтелекту та машинного навчання, які мають здатність до самонавчання на основі накопичених масивів інформації та адаптації аналітичних моделей до змін економічного середовища. На відміну від традиційних алгоритмічних підходів, такі системи не потребують жорстко заданих параметрів і здатні підвищувати точність прогнозних розрахунків у процесі їх практичного використання. Використання методів машинного навчання забезпечує трансформацію фінансового аналізу від оцінювання минулих результатів до прогнозно орієнтованого підходу, що сприяє підвищенню якості управлінських рішень [2, с. 125].

За результатами досліджень І.В. Лисенко та І.В. Петренко (2023), одним із провідних напрямів розвитку фінансового менеджменту є інтеграція технологій штучного інтелекту у процеси управління фінансовим станом підприємств. Автори підкреслюють, що застосування алгоритмів машинного навчання та аналітики великих масивів даних виступає важливим інструментом удосконалення системи фінансового управління. Аналітичні рішення, побудовані на основі штучного інтелекту, дають змогу виявляти тенденції розвитку та потенційні ризики, що забезпечує можливість своєчасного коригування управлінських стратегій [8, с. 252].

У сучасних умовах інформаційні масиви, що використовуються у фінансовому аналізі, характеризуються значною різноманітністю за змістом і джерелами походження. До них належать дані фінансових операцій, інформація систем управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM), відомості із соціальних мереж і засобів масової інформації, макроекономічні показники, коливання валютних курсів, кліматичні фактори, а також поведінкові характеристики споживачів. Використання таких даних у поєднанні з методами предиктивного моделювання дозволяє підприємствам не лише фіксувати поточний стан дебіторської та кредиторської заборгованості, але й прогнозувати можливі зміни її обсягів з урахуванням впливу різноманітних чинників.

Значні можливості для підвищення достовірності фінансової інформації створює використання блокчейн-технологій. Їх визначальною

рисою є децентралізований спосіб збереження даних, що виключає можливість несанкціонованого внесення змін або знищення інформації. Для фінансового аналізу це означає доступ до перевірених і незмінних відомостей щодо здійснених фінансових операцій підприємства. Отже, використання блокчейну сприяє підвищенню рівня інформаційної захищеності та достовірності даних, що є важливою передумовою якісної оцінки фінансового стану підприємства [6].

Вагоме значення у процесі цифровізації фінансового аналізу має застосування хмарних технологій та систем бізнес-аналітики. Вони забезпечують централізоване накопичення інформації, можливість доступу до аналітичних інструментів у режимі реального часу та наочне представлення результатів аналізу. Поєднання хмарних сервісів із BI-платформами робить фінансову аналітику більш мобільною, адаптивною та орієнтованою на інформаційні потреби управлінського персоналу [4, с. 56].

Отже, інтеграція цифрових систем обробки інформації з інструментами стратегічного управління створює можливості для переходу від пасивного спостереження за фінансовим станом підприємства до його активного регулювання. У результаті підприємства отримують змогу не лише скоротити трудомісткість роботи фінансових менеджерів, але й підвищити рівень ліквідності, зміцнити фінансову стійкість та поліпшити загальні фінансові результати діяльності.

Узагальнення результатів попередніх наукових досліджень дає підстави виокремити основні переваги та недоліки використання цифрових підходів до оцінювання фінансового стану підприємств, які подано в табл. 1.

Сучасні цифрові технології суттєво розширюють можливості аналізу фінансового стану підприємства, забезпечуючи високу швидкість обробки інформації, глибину дослідження та точність аналітичних висновків. Водночас їх упровадження потребує значних фінансових витрат, достатнього рівня технологічної підготовленості підприємства та відповідного нормативно-правового регулювання. Тому використання цифрових інструментів фінансового аналізу повинно здійснюватися на основі комплексного підходу, який передбачає узгодження технологічних можливостей із потребами управління та належним контролем ризиків.

Висновки. Отже, впровадження сучасних цифрових технологій істотно трансформує підходи до оцінювання фінансового стану підприємства, сприяючи переходу до більш гнучкої, прогнозно орієнтованої та комплексної системи фінансової аналітики. Інтеграція автоматизованих інформаційних систем, технологій великих даних, інструментів штучного інтелекту, блок-

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика переваг та недоліків використання у оцінці фінансового стану підприємств сучасних цифрових інструментів

Переваги	Недоліки
1. Автоматизація облікових та аналітичних процесів	1. Забезпечення правової коректності облікових та управлінських даних, сформованих автоматизованими системами
2. Швидкість обробки великих масивів даних, здатність генерувати управлінські звіти	2. Недостатність захисту фінансової інформації при її електронному обміні
3. Побудова інтеграційної цифрової системи, яка синхронізує управлінські та аналітичні процеси	3. Кіберзлочинність постійно удосконалює якість кібератак, фішингові атаки і т.п. не дає впевненості у повному збереженні конфіденційної фінансової інформації
4. Можливість централізованого зберігання та обробки даних, що забезпечує їх цілісність, достовірність і швидкий доступ для всіх підрозділів підприємства	4. Висока вартість впровадження новітніх цифрових інструментів, особливо для підприємств малого бізнесу. Без належної технічної підтримки і відповідних ресурсів навіть найбільш прогресивні інструменти можуть не дати бажаного ефекту
5. Зниження можливості фальсифікації даних. Скорочення витрат на аудит та перевірку операцій	5. Відсутність висококваліфікованих працівників. Потрібно постійно інвестувати в навчання та підтримку персоналу, адже тільки через розвиток кваліфікації можна забезпечити ефективне використання нових технологій

Джерело: систематизовано авторами

чейн-рішень і хмарних аналітичних сервісів у поєднанні з традиційними методами аналізу забезпечує підвищення достовірності фінансової інформації, швидкість її опрацювання та обґрунтованість управлінських рішень.

У підсумку цифровізація фінансового аналізу створює передумови для посилення фінансової стійкості підприємств, зменшення впливу ризиків та формування додаткових конкурентних переваг у сучасних умовах економічної нестабільності.

Список використаних джерел:

1. Бланк І. А. Основи фінансового менеджмента. Фінансовий менеджмент : підручник. Київ: Ніка-Центр, 2020. 656 с.
2. Гуца А. Діджитал-інструменти у забезпеченні ефективності діяльності підприємств. *Дослідження та інновації*. 2025. Т. 1, № 2 (5). С. 120–129.
3. Лахтіонова Л. А. Сутність фінансового аналізу та його роль у сучасних умовах господарювання. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: монографія. Київ: КНЕУ, 2018. 367 с.
4. Мехед А. М., Варналій З. С. Фінансова безпека підприємств в умовах цифрової економіки. *Науковий вісник університету банківської справи*. 2021. № 3. С. 55–59.
5. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент: підручник / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» [А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк М. Д. Білик та ін.] 2-ге вид., перероб. Київ: КНЕУ, 2017. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a40e2731-2304-4245-bb11-0692605a28c1/content> (дата звернення: 11.02.2026).
6. Проскуріна Н. М., Гнідкова А. В. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74> (дата звернення: 10.02.2026).
7. Сулима М.О., Данилюк А.І. Сучасні методи оцінки фінансового стану підприємств в умовах цифрової трансформації економіки України. *Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи*, 12.12.2023, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, С. 273–275
8. Танклевська Н. С., Мірошніченко В. О. Фінансова стійкість підприємств в умовах цифрової економіки. *Бізнесінформ*. 2024. № 3. С. 249–255.
9. Терещенко О. О. Роль фінансового контролінгу на підприємстві. Фінансова діяльність підприємства. Київ: КНЕУ. 2020. 587 с.

References:

1. Blank I. A. (2020) *Osnovy finansovoho menedzhmenta*. *Finansovyi menedzhment* [Fundamentals of financial management. Financial management]: textbook. Kyiv: Nika-Center, 656. (in Ukrainian)
2. Hushcha, A. (2025). *Didzhytal-instrumenty u zabezpechenni efektyvnosti diialnosti pidpriumstv* [Digital tools for ensuring enterprise efficiency]. *Research and Innovation*, no. 1(2), pp. 120–129. (in Ukrainian)
3. Lakhtionova L. A. (2018) *Sutnist finansovoho analizu ta yoho rol u suchasnykh umovakh hospodariuvannia*. *Finansovyi analiz subiektiv hospodariuvannia* [The essence of financial analysis and its role in modern economic conditions. Financial analysis of economic entities]: monograph, Kyiv: KNEU, 367 p. (in Ukrainian)
4. Mekhed A. M., Varnalii Z. S. (2021) *Finansova bezpeka pidpriumstv v umovakh tsyfrovoy ekonomiky*. [Financial security of enterprises in the digital economy] *Naukovyi visnyk universytetu bankivskoi spravy*. No. 3, pp. 55–59 (in Ukrainian)

5. Poddierohin A.M. (2017) Finansovyi menedzhment: pidruchnyk [Financial management]/ M-vo osvity i nauky Ukrainy, DVNZ “Kyiv. nats. ekon. un-t im. Vadyma Hetmana” [A. M. Poddierohin, N. D. Babiak M. D. Bilyk ta in.] 2-he vyd., pererob. Kyiv: KNEU. Available at: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a40e2731-2304-4245-bb11-0692605a28c1/content> (in Ukrainian)

6. Proskurina N. M., Gnidkova A. V. (2022) Analiz finansovoho stanu ta finansovykh rezultativ yak instrument otsinky efektyvnosti diialnosti pidpriemstva [Analysis of financial condition and financial results as a tool for assessing the effectiveness of enterprise activities]. *Economy and Society – Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74> (in Ukrainian)

7. Sulyma M. O., Danyliuk A. I. (2023) Suchasni metody otsinky finansovoho stanu pidpriemstv v umovakh tsyfrovoy transformatsii ekonomiky Ukrainy [Modern methods of assessing the financial condition of enterprises in the context of digital transformation of the Ukrainian economy] *Suchasna finansova polityka Ukrainy: problemy ta perspektyvy*, Kyivskiy stolychnyi universytet imeni Borysa Hrinchenka, pp. 273–275. (in Ukrainian)

8. Tanklevska N. S., Miroshnychenko V. O. (2024) Finansova stiikest pidpriemstv v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Financial sustainability of enterprises in the digital economy] *Biznesinform*. No. 3, pp. 249–255. (in Ukrainian)

9. Tereshchenko O. O. (2020) Rol finansovoho kontrolinhu na pidpriemstvi. Finansova diialnist pidpriemstva [The role of financial controlling in the enterprise. Financial activity of the enterprise] Kyiv: KNEU, 587 p. (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 23.02.2026

Дата прийняття статті: 09.03.2026

Дата публікації статті: 24.03.2026